

UREDBA KOMISIJE (EU) št. 1258/2011

z dne 2. decembra 2011

o spremembi Uredbe Komisije (ES) št. 1881/2006 glede mejnih vrednosti nitratov v živilih

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (EGS) št. 315/93 z dne 8. februarja 1993 o določitvi postopkov Skupnosti za kontaminante v hrani ⁽¹⁾ in zlasti člena 2(3) Uredbe,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Uredba Komisije (ES) št. 1881/2006 z dne 19. decembra 2006 o določitvi mejnih vrednosti nekaterih onesnaževal v živilih ⁽²⁾ določa mejne vrednosti nitratov v nekateri listnati zelenjavi.
- (2) Kljub napredku dobre kmetijske prakse so mejne vrednosti občasno presežene, zato je bilo za nekatere države članice odobreno prehodno odstopanje glede dajanja na trg nekatere listnate zelenjave, gojene in namenjene za prehrano na njihovem ozemlju in v kateri vrednosti nitratov presegajo določene mejne vrednosti.
- (3) Od začetka uporabe mejnih vrednosti nitratov v zeleni solati in špinaci so bile opravljene številne preiskave dejavnikov, povezanih s prisotnostjo nitratov v zeleni solati in špinaci, in ocene morebitnih ukrepov za čim večje zmanjšanje prisotnosti nitratov v zeleni solati in špinaci. Kljub doseženemu napredku dobre kmetijske prakse za zmanjšanje prisotnosti nitratov v zeleni solati in špinaci ter strogemu izvajanju te dobre kmetijske prakse ni možno doseči, da bi bile vrednosti nitratov v zeleni solati in sveži špinaci v nekaterih regijah Unije trajno pod veljavnimi mejnimi vrednostmi. Podnebje in zlasti svetlobne razmere so namreč glavni odločilni dejavnik za prisotnost nitratov v zeleni solati in špinaci. Proizvajalec ne more vplivati na te podnebne razmere ali jih spremeniti.
- (4) Za zagotovitev najnovejše znanstvene podlage za pomoč pri oblikovanju dolgoročne strategije za obvladovanje tveganja zaradi nitratov v zelenjavi je bila Evropska agencija za varnost hrane (v nadaljnjem besedilu: Agencija) zaprosena, da opravi znanstveno oceno tveganja. Pri taki oceni je bilo treba upoštevati vse ustrezne pomisleke

o tveganjih in koristih, npr. primerjati morebiten negativni učinek nitratov in morebiten pozitiven učinek uživanja zelenjave, kot je antioksidativni učinek ali druge značilnosti, ki bi lahko odtehtale tveganje zaradi nitratov in posledično nitroso-spojnin.

- (5) Odbor za onesnaževala v prehranski verigi je 10. aprila 2008 na zahtevo Komisije sprejel znanstveno mnenje o nitratih v zelenjavi ⁽³⁾. Odbor je primerjal tveganja in koristi izpostavljenosti nitratom v zelenjavi. Ker je majhna verjetnost, da bo pričakovana izpostavljenost nitratom v zelenjavi na splošno povzročila občutno tveganje za zdravje, prevladajo priznani koristni učinki uživanja zelenjave. Odbor je priznal, da je treba v nekaterih primerih (npr. neugodne lokalne/domače proizvodne razmere), ko zelenjava pomeni velik del prehrane, ali pri posameznikih s prehrano, bogato z zelenjavo, kot je rukola, opraviti oceno za vsak primer posebej.
- (6) Po razpravi o ustreznih ukrepih in izraženih pomislekih o morebitnem tveganju za dojenčke in majhne otroke po akutnem uživanju je Komisija zaprosila Agencijo za dopolnilno znanstveno izjavo o nitratih v zelenjavi, s poudarkom na morebitnem tveganju za dojenčke in majhne otroke zaradi prisotnosti nitratov v sveži zelenjavi ob upoštevanju akutnega uživanja, podatkov o nedavnem pojavu nitratov v zelenjavi, bolj podrobnih podatkov o uživanju zelenjave pri dojenčkih in majhnih otrocih ter možnosti določitve mejnih vrednosti nitratov v zelenjavi, nekoliko višjih od veljavnih vrednosti. Odbor je 1. decembra 2010 sprejel izjavo o morebitnem javnozdravstvenem tveganju za dojenčke in majhne otroke zaradi prisotnosti nitratov v listnati zelenjavi ⁽⁴⁾.
- (7) V navedeni izjavi je Odbor sklenil, da izpostavljenost nitratom pri veljavnih ali predvidenih mejnih vrednosti v špinaci, skuhanih iz sveže špinace, verjetno ne bo pomenilo zdravstvenega problema, čeprav ni mogoče izključiti, da bodo nekateri dojenčki užili več kot en špinacni obrok na dan. Agencija je navedla, da ni upoštevala morebitnih sprememb vsebnosti nitratov zaradi predelave živil, kot je pranje, lupljenje in/ali kuhanje, saj jih ni bilo mogoče

⁽¹⁾ UL L 37, 13.2.1993, str. 1.⁽²⁾ UL L 364, 20.12.2006, str. 5.⁽³⁾ Mnenje Znanstvenega odbora za onesnaževala v prehranski verigi na zahtevo Evropske komisije za znanstveno oceno tveganja nitratov v zelenjavi, *EFSA Journal* (2008); 689, str. 1. <http://www.efsa.europa.eu/en/scdocs/doc/689.pdf>⁽⁴⁾ Odbor EFSA za onesnaževala v prehranski verigi (CONTAM); Znanstveno mnenje o morebitnem zdravstvenem tveganju za dojenčke in majhne otroke zaradi prisotnosti nitratov v listnati zelenjavi. *EFSA Journal* 2010; 8(12):1935. doi:10.2903/j.efsa.2010.1935. <http://www.efsa.europa.eu/en/scdocs/doc/1935.pdf>

obravnavati zaradi pomanjkanja reprezentativnih podatkov. Neupoštevanje vpliva predelave živil na vsebnost nitratov bi lahko povzročilo prekomerno oceno izpostavljenosti. Nadalje je bilo sklenjeno, da vrednosti nitratov v zeleni solati ne predstavljajo zdravstvenega problema za otroke. Izvrševanje veljavnih mejnih vrednosti za nitrate v zeleni solati in špinaci ali predvidenih mejnih vrednosti za 500 mg/kg več od veljavnih mejnih vrednosti bi imelo le majhen vpliv.

- (8) Za zagotovitev pravne varnosti proizvajalcev v vseh regijah Evropske unije, ki strogo izvajajo dobre kmetijske prakse za čim večje zmanjšanje prisotnosti nitratov v špinaci in zeleni solati, je zato primerno nekoliko zvišati mejne vrednosti nitratov v sveži špinaci in zeleni solati, ne da bi se s tem ogrozilo javno zdravje.
- (9) Ker so občasno ugotovljene zelo visoke vrednosti nitratov v rukoli, je primerno določiti mejno vrednost za rukolo. Mejno vrednost za rukolo je treba pregledati po dveh letih zaradi morebitnega znižanja vrednosti po opredeljeni dejavniki, povezanih s prisotnostjo nitratov v rukoli, in popolnega izvajanja dobre kmetijske prakse za zmanjšanje vsebnosti nitratov v rukoli.
- (10) Ker je Komisija pooblastilo Agencijo, da zbere vse podatke o pojavljanju onesnaževal, vključno z nitrati, v živilih v eno zbirko podatkov, je primerno, da se podatki sporočajo neposredno Agenciji.
- (11) Ukrepi, predvideni s to uredbo, so v skladu z mnenjem Stalnega odbora za prehranjevalno verigo in zdravje

živali, Evropski parlament in Svet pa mu nista nasprotovala –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Uredba (ES) št. 1881/2006 se spremeni:

1. V členu 7 se črtajo odstavki 1, 2 in 3.
2. Odstavek 1 člena 9 se nadomesti z naslednjim:

„1. Države članice spremljajo vsebnost nitratov v zelenjavi, ki lahko vsebuje visoke vrednosti, zlasti v zelenolistnati zelenjavi, in redno sporočajo rezultate Evropski agenciji za varnost hrane.“

3. V Prilogi se Oddelek 1: Nitrati nadomesti z oddelkom iz Priloge k tej uredbi.

Člen 2

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Uporablja se od dneva začetka veljavnosti. Vendar se mejne vrednosti za rukolo iz točke 1.5 Priloge uporabljajo od 1. aprila 2012.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 2. decembra 2011

Za Komisijo
Predsednik
José Manuel BARROSO

PRILOGA

„Oddelek 1: Nitrati

Živila ⁽¹⁾		Mejne vrednosti (mg NO ₃ /kg)	
1.1	sveža špinača (<i>Spinacia oleracea</i>) ⁽²⁾		3 500
1.2	konzervirana, globoko zamrznjena ali zamrznjena špinača		2 000
1.3	sveža zelena solata (<i>Lactuca sativa</i> L.) (gojena v rastlinjaku in gojena na prostem), razen zelene solate iz točke 1.4	pridelana od 1. oktobra do 31. marca: zelena solata, gojena v rastlinjaku zelena solata, gojena na prostem	5 000 4 000
		pridelana od 1. aprila do 30. septembra: zelena solata, gojena v rastlinjaku zelena solata, gojena na prostem	4 000 3 000
1.4	vrsta zelene solate ‚ledenka‘	zelena solata, gojena v rastlinjaku	2 500
		zelena solata, gojena na prostem	2 000
1.5	rukola (<i>Eruca sativa</i> , <i>Diplotaxis</i> sp, <i>Brassica tenuifolia</i> , <i>Sisymbrium tenuifolium</i>)	pridelana od 1. oktobra do 31. marca:	7 000
		pridelana od 1. aprila do 30. septembra:	6 000
1.6	žitne kašice ter otroška hrana za dojenčke in majhne otroke ⁽³⁾ ⁽⁴⁾		200“